

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 20 грудня 1997 р. N 1442
Київ

Про затвердження Правил роздрібної
торгівлі нафтопродуктами

{ Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
N 280 ([280-98-п](#)) від 07.03.98
N 1010 ([1010-98-п](#)) від 06.07.98
N 1319 ([1319-99-п](#)) від 21.07.99
N 1622 ([1622-99-п](#)) від 01.09.99
N 390 ([390-2001-п](#)) від 23.04.2001
N 450 ([450-2001-п](#)) від 06.05.2001
N 745 ([745-2002-п](#)) від 01.06.2002
N 1178 ([1178-2002-п](#)) від 17.08.2002
N 787 ([787-2005-п](#)) від 18.08.2005
N 162 ([162-2009-п](#)) від 05.03.2009
N 1408 ([1408-2011-п](#)) від 26.12.2011
N 235 ([235-2013-п](#)) від 08.04.2013
N 636 ([636-2014-п](#)) від 19.11.2014
N 131 ([131-2018-п](#)) від 28.02.2018
N 353 ([353-2018-п](#)) від 10.05.2018
N 916 ([916-2019-п](#)) від 06.11.2019
N 1159 ([1159-2019-п](#)) від 04.12.2019 }

Відповідно до статті 20 Закону України "Про захист прав споживачів" ([1023-12](#)) та з метою впорядкування роздрібної торгівлі нафтопродуктами Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є:**

{ Вступна частина із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 162 ([162-2009-п](#)) від 05.03.2009 }

1. Затвердити Правила роздрібної торгівлі нафтопродуктами (додаються).

2. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, Міністерству внутрішніх справ, Міністерству енергетики та захисту довкілля, Державній екологічній інспекції, Державній службі з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державній службі з питань праці, Державній податковій службі забезпечити у межах своїх повноважень постійний контроль за виконанням Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами.

{ Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 1178 ([1178-2002-п](#)) від 17.08.2002, N 745 ([745-2002-п](#)) від 01.06.2002, N 162 ([162-2009-п](#)) від 05.03.2009, N 1408 ([1408-2011-п](#)) від 26.12.2011, N 636 ([636-2014-п](#)) від 19.11.2014, N 916 ([916-2019-п](#)) від 06.11.2019, N 1159

([1159-2019-п](#)) від 04.12.2019 }

3. Ця постанова набирає чинності через місяць після опублікування в газеті "Урядовий кур'єр".
(На часткову зміну пункту 3 Правила роздрібної торгівлі нафтопродуктами, затверджені зазначеною постановою, вводяться в дію з 01.04.98 згідно з Постановою КМ N 280 ([280-98-п](#)) від 07.03.98)

(Установити, що контейнерні автозаправочні станції у випадках, не передбачених пунктом 3 цих Правил, використовуються до 1 липня 1999 року згідно з Постановою КМ N 280 ([280-98-п](#)) від 07.03.98)

(Установити, що контейнерні автозаправочні станції у випадках, не передбачених пунктом 3 цих Правил, використовуються до 1 липня 1999 року, а пересувні автозаправочні станції у випадках, не передбачених пунктом 3 цих Правил, - до 1 січня 1999 року згідно з Постановою КМ N 1010 ([1010-98-п](#)) від 06.07.98)

(На часткову зміну продовжити термін використання контейнерних автозаправних станцій до 1 січня 2000 року згідно з Постановою КМ 1319 ([1319-99-п](#)) від 21.07.99)

Прем'єр-міністр України

В.ПУСТОВОЙТЕНКО

Інд.43

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 20 грудня 1997 р. N 1442
(в редакції постанови Кабінету Міністрів
України від 4 грудня 2019 р. N 1159
([1159-2019-п](#))

ПРАВИЛА
роздрібної торгівлі нафтопродуктами

1. Ці Правила визначають порядок роздрібної торгівлі пальним, оливами, мастилами (далі - нафтопродукти), розфасованими нафтопродуктами, а також регламентують вимоги стосовно дотримання прав споживачів щодо належної якості нафтопродуктів, безпеки для життя та здоров'я споживачів і рівня торговельного обслуговування.

Ці Правила поширюються на суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які зареєстровані в установленому порядку.

Дія цих Правил не поширюється на роздрібну торгівлю скрапленим вуглеводневим газом для побутових потреб, що здійснюється відповідно до Правил роздрібної торгівлі та надання послуг з постачання скрапленого вуглеводневого газу для побутових потреб населення та інших споживачів ([1790-2003-п](#)), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. N 1790 (Офіційний вісник України, 2003 р., N 47, ст. 2434).

2. У цих Правилах:

термін "пальне" вживається у значенні, наведеному в Податковому кодексі України ([2755-17](#));

термін "роздрібна торгівля пальним" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального" ([481/95-ВР](#));

термін "автозаправна станція" вживається у значенні, наведеному в ДБН В.2.2-12:2019 "Планування і забудова територій";

терміни "автомобільна газозаправна станція" (далі - автогазозаправна станція), "автомобільний газозаправний пункт" (далі - автогазозаправний пункт) вживаються у значенні, наведеному в ДБН В.2.5-20:2018 "Газопостачання".

3. Роздрібна торгівля нафтопродуктами здійснюється за наявності у суб'єкта господарювання відповідних документів дозвільного характеру та ліцензії на право роздрібної торгівлі пальним.

Торгівля нафтопродуктами, призначеними для відпуску споживачам, здійснюється через мережу автозаправних станцій, автогазозаправних станцій та автогазозаправних пунктів.

Забороняється торгівля нафтопродуктами на автозаправних станціях, автогазозаправних станціях, в автогазозаправних пунктах безпосередньо з автоцистерн.

Торгівля нафтопродуктами (крім бензину, дизельного палива, скрапленого вуглеводневого газу) у дрібній розфасовці може здійснюватися через об'єкти роздрібної торгівлі (далі - пункти продажу нафтопродуктів).

4. На стаціонарних автозаправних станціях, автогазозаправних станціях може бути організовано торгівлю нафтопродуктами у дрібній розфасовці, супутніми товарами для автомобілів та інших транспортних засобів, технічне обслуговування та миття автомобілів, розміщення закладів ресторанного господарства, пунктів надання побутових послуг.

5. Режим роботи автозаправних станцій, автогазозаправних станцій, автогазозаправних пунктів і пунктів продажу нафтопродуктів встановлюється відповідно до законодавства.

У разі закриття автозаправних станцій, автогазозаправних станцій, автогазозаправних пунктів, пунктів продажу нафтопродуктів для здійснення санітарних заходів, реконструкції, ремонту, технічного переобладнання та проведення інших робіт суб'єкт господарювання повинен не пізніше ніж за п'ять днів повідомити про це споживачам шляхом розміщення поряд з інформацією про режим роботи оголошення про дату та період закриття.

6. На фасаді автозаправної станції, автогазозаправної станції, автогазозаправного пункту, пункту продажу нафтопродуктів повинна бути вивіска із зазначенням найменування суб'єкта господарювання та/або власника або уповноваженого ним органу.

На видному місці розміщується інформація про режим роботи, а також інформація про місце розташування найближчих автозаправних станцій, автогазозаправних станцій, автогазозаправних пунктів.

Суб'єкт господарювання повинен забезпечити наявність на видному та доступному для споживача місці на автозаправній станції, автогазозаправній станції, в автогазозаправному пункті, пункті продажу нафтопродуктів куточка покупця, в якому розміщується інформація про найменування власника або уповноваженого ним органу, місцезнаходження і номери телефонів органів, що забезпечують захист прав споживачів.

На вимогу споживача уповноважений керівником суб'єкта господарювання працівник повинен ознайомити його з вимогами цих Правил, Закону України "Про захист прав споживачів" ([1023-12](#)), а також подати документи, зазначені у пункті 8 цих Правил.

7. Відомості про роздрібні ціни, марки та види нафтопродуктів, що реалізуються на автозаправних станціях, автогазозаправних станціях, в автогазозаправних пунктах, повинні бути зазначені на інформаційному табло, яке встановлюється на в'їзді та біля оператора автозаправної станції, автогазозаправної станції, автогазозаправного пункту.

Усі зразки супутніх товарів та нафтопродуктів у дрібній розфасовці повинні бути виставлені в асортименті, наявному у суб'єкта господарювання, із зазначенням цін у порядку, установленому законодавством.

8. Суб'єкт господарювання, що здійснює торгівлю нафтопродуктами, зобов'язаний надати споживачеві необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про нафтопродукти, а також на вимогу споживача - копію документа про якість (паспорт якості) палива та копію декларації про відповідність.

В інформації про нафтопродукти зазначаються:

найменування, марка та вид нафтопродуктів;

показники їх якості;

роздрібна ціна;

правила та умови їх ефективного і безпечного використання;

для розфасованих нафтопродуктів - номінальна кількість товару в одиницях маси або об'єму, а також гранично допустимі відхилення від номінальної кількості з дотриманням законодавства про метрологію та метрологічну діяльність;

відомості про умови зберігання, строк придатності, необхідні дії споживача після його закінчення, а також можливі наслідки в разі невчинення таких дій;

відомості про виробника, його місцезнаходження та контактна інформація;

найменування та місцезнаходження суб'єкта господарювання, який виконує функції з прийняття претензій від споживача.

Інформація подається споживачеві згідно із законодавством про мови.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний поінформувати споживача про можливість виникнення небезпеки для життя, здоров'я споживача та його майна, навколишнього природного середовища у разі порушення правил пожежної та екологічної безпеки під час поводження з нафтопродуктами.

9. Розрахунки за реалізовані нафтопродукти здійснюються готівкою та/або у безготівковій формі (із використанням електронних платіжних засобів, паливних карток, талонів, відомостей на відпуск пального тощо) в установленому законодавством порядку. Разом з продукцією споживачеві в обов'язковому порядку видається розрахунковий документ установлені форми на повну суму проведеної операції, який підтверджує факт купівлі товару.

10. Обмін розфасованих нафтопродуктів належної якості здійснюється відповідно до статті 9 Закону України "Про захист прав споживачів" ([1023-12](#)).

Забороняється торгівля нафтопродуктами, які не відповідають встановленим вимогам.

11. До роботи оператором автозаправної станції, автогазозаправної станції, автогазозаправного пункту, який виконує роботи підвищеної небезпеки, допускаються особи, яким виповнилося 18 років і які пройшли спеціальне навчання з питань охорони праці та одержали посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

Усі працівники автозаправних станцій, автогазозаправних станцій, автогазозаправних пунктів і пунктів продажу нафтопродуктів повинні виконувати умови утримання території автозаправних станцій, автогазозаправних станцій, автогазозаправних пунктів і приміщень пунктів продажу нафтопродуктів у належному санітарному стані, дотримуватися правил пожежної та екологічної безпеки, вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил застосування засобів виміральної техніки, правил торговельного обслуговування споживачів.

12. Забороняється допускати в службові приміщення автозаправних станцій, автогазозаправних станцій, автогазозаправних пунктів і пунктів продажу нафтопродуктів сторонніх осіб, за винятком посадових осіб органів державного нагляду (контролю) за наявності у них посвідчень (направлення) на проведення заходу державного нагляду (контролю) у межах їх компетенції та службового посвідчення, що засвідчує посадову особу органу державного нагляду (контролю).

13. Автотранспортні засоби заправляються нафтопродуктами на автозаправних станціях, автогазозаправних станціях, в автогазозаправних пунктах у порядку черги, за винятком автомобілів спеціального призначення та автомобілів громадян, яким згідно із

законодавством встановлено пільги.

Автомобілі, що чекають черги на заправку, повинні розміщуватися не ближче ніж за 3 метри до автомобіля, що заправляється.

14. Заправка автотранспортних засобів проводиться через паливо-, оливо- та газороздавальні колонки оператором автозаправних станцій, автогазозаправних станцій, автогазозаправних пунктів або водієм самостійно.

Дозволяється відпускати нафтопродукти (крім газу нафтового скрапленого) в тару споживача, зокрема металеві каністри та каністри з полімерних матеріалів, які призначені для зберігання нафтопродуктів і на яких нанесене відповідне маркування.

Відпуск пального в скляну тару забороняється.

15. Кількість нафтопродуктів, що відпускається через паливо-, оливо- та газороздавальні колонки, визначається згідно з вимогами експлуатаційної документації підприємства - виробника конкретного типу колонки.

Допустиме відхилення об'єму будь-якої фактичної дози рідкого палива чи оливи з динамічною в'язкістю до 1000 мПа·с включно, більшої за мінімальну встановлену виробником колонки, під час відпуску не повинно перевищувати 0,5 відсотка, оливи з динамічною в'язкістю понад 1000 мПа·с та газу нафтового скрапленого - 1 відсоток.

16. Паливо-, оливо- та газороздавальні колонки на автозаправних станціях, автогазозаправних станціях, в автогазозаправних пунктах встановлюються таким чином, щоб споживач міг безпосередньо спостерігати за даними показувального пристрою колонки під час видачі замовленого ним об'єму нафтопродукту. Дані показувального пристрою колонки зберігаються протягом усього часу проведення розрахунку із споживачем.

Перед початком кожного відпуску нафтопродуктів дані об'єму та вартості на показувальному пристрою колонки повинні обов'язково встановлюватися на нульову позначку.

Якщо у споживача виникли сумніви щодо точності вимірювань колонкою об'єму дози під час відпуску нафтопродуктів, на його вимогу оператор автозаправної станції, автогазозаправної станції, автогазозаправного пункту зобов'язаний негайно провести контроль точності під час відпуску дози за допомогою еталонного мірника. Відхилення об'єму відпущеної у еталонний мірник дози не повинно перевищувати значення, наведеного у пункті 15 цих Правил.

У разі виявлення недоливу споживачу відшкодовуються фактичні збитки, визначені за допомогою еталонного мірника. Подальше використання цієї колонки припиняється до проведення ремонту та перевірки після ремонту.

17. Всі резервуари для нафтопродуктів на автозаправних станціях, автогазозаправних станціях, в автогазозаправних пунктах повинні бути обладнані стаціонарними рівнемірами (рівнемірами-лічильниками). У разі виходу з ладу цього обладнання

для обліку нафтопродуктів повинні використовуватися метроштоки та градувальні таблиці резервуарів.

Для резервуарів газу нафтового скрапленого, оснащених стаціонарними витратомірами-лічильниками або рівнемірами-лічильниками, у разі їх виходу з ладу допускається використовувати переносні витратоміри та/або рівнеміри-аналізатори, які призначені для вимірювання рівня газу нафтового скрапленого без розгерметизації резервуарів.

Автозаправні станції, автогазозаправні станції, автогазозаправні пункти укомплектовуються для проведення перевірки точності відпуску дози:

паливороздавальних колонок продуктивністю:

- до 100 літрів на хвилину - еталонними мірниками номінальною місткістю 10 або 20 літрів;

- більше ніж 100 літрів на хвилину - еталонними мірниками номінальною місткістю 20 або 50 літрів;

оливороздавальних колонок - еталонними мірниками номінальною місткістю 2 або 5 літрів.

Еталонні мірники підлягають калібруванню. Розширена невизначеність вимірювань місткості еталонних мірників становить не більше 0,1 відсотка.

18. Посадові особи суб'єкта господарювання зобов'язані здійснювати контроль за виконанням підлеглими вимог цих Правил. У разі порушення вимог, передбачених цими Правилами, винні особи несуть відповідальність згідно із законодавством.

{ Правила в редакції Постанови КМ N 1159 ([1159-2019-п](#)) від 04.12.2019 }